Уредништво
РУСКИХ НОВИНА
Нови Сад
Бојовићева ул. 2

Поштарина плаћена у готовом

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ СХС

Виходза раз у тижню.

Цена на цали рок 100 Динари.
На ½ рока 50 Динари.
За Америку 4 долари на рок

Рукописи и други писма треба посилац на адресу:
„РУСКИ НОВИНИ“ НОВИ САД
Бојовићева улица број 2.

Претплату на РУСКЕ-НАРОДНЕ ПРОСВИТНЕ ДРУЖТВО, РУСКИ КРСТУР (Бачка).

Рок IV. | Нови Сад, штварток 12. мая 1927. | Ч. 19 (126)

Чувайме народну свидомосц

Були часи, кед ше тримало, же просвищеносц лем за богачох, — панщину.

Тоти часи уж прешли. Наука, дакеди приступна лем богачом и панщини, постала нас шицких.

Особено у XX. вику, а тиж по шветскей войни, кажда нацiа увидзаюци вредносц и моц науки, рушила шицку свою силу, да би ше що баржей прошвициц. Па то уж нешка розумнейше и возможнейше, кед ше карта европских державох состої на нацийоналних границох. Рузомно вец, же прецо кажди дзвига свойо.

Нешкашнї держави вельо жертви даваю на школи! Од школох и виходзи просвищенє, моц єдного народа.

У нашей держави, як народна меншина по закону маме право на школску наставу. А ак ю ми вихаснуєме, то их нєбарс бриґує. А ту ми мушиме водзиц найбаржей рахунок. „Як пошеєме, так будземе мац“, гвари народна присловка. У школи мушиме почац, положиц камень будущого живота. Наслїдки вец буду добри.

Частейше сом могол чуц од оцох, хтори неподобни дзеци затримую дома, не знам пре яки причини, „ша досц уж ходзел до школи! Волї ми вон дацо дома, або на полю помочи!“ Па вец ше обрацаю зос вигварку у их младих часох, же и вони не кладли вельо поваги на школу. За теди ше могло пребачиц, але нешка су прилики зошицким други. Нешка ше нам кладзе вопрос нашей егзистенциї як Русинох. А кед сцеме то остац, мушиме давац вельо векшу, найвекшу повагу школи, бо нам вона будзе главни слуп у нашим живоце.

Кед би зме пошли назад до хисториї наших дїдох, увидзели би зме шицки их причини слабого интелектуалного живота. Але на другим боку и як ше их живот дзвига до херойизма. Вони дали надчловечески моци, над хторима нам розум става. Прешли вони церньову драгу. А ми тераз маме крочиц глїбше и шмелше, кед себе сцеме улепшац живот и очувац мено. Их живот нам годзен буц добри водитель нашей дальшей драги и циль живота.

Их живот не виложени на паперу, да би нам бул поук и слика тедишнїх горких у нешкашнїх лепших часох. Частейше би нас вон здогадал, але прешлосц ше забува и остава лем як спомен, — або пак служи як мала забава у предлугих часох. Забуваме на кирвави зной забуваме на неприлики морални, духовни и економически що их вони зношели на каждим початку и концу своїх дїлох, место да нам вони буду розпалени луч; забуваме далей на сами их трапези и церпеня, квиленя и непочитованя, хтори вони лїгали на каждим крочаю. Чудно то, але є так. Прилики кус лепши наступели, и дораз ше забува прешла горкосц.

Прешли вельо роки. Були вони векшином горки, але два найглавнейши вопроси ставляли ше на лїцо их живота: жиц и очувац дїдовске мено а зос тим бул скапчани природни инстинкт богаценя.

Време прешло. Чи добре? — Я голем шлебодно можем дац одвит, же є за нашу потїху! У морю цудзинства ше не лем очували, але и обогацели. То крашне, кед вежнеме, же моц єдного народа овиши и о його економским богатству. Число нас векше. Але ту и друга страна душевна — бо душевна страна, свидомосц слога вона ше каждого дня баржей траци. У место да ю дзвигаме, правда и то ше роби, але ту не шицки участвуєме — препущуєме першенство и заш животней праци. Єдна наша слаба страна. Чи можеме духовну культуру високу дайку питац од своїх дїдох? Ша вони не мали анї отрошинки шлебоди. Єдна у них була велька надїя и воля: Принесли добре шерцо наполнете з любовию и волю за роботу. То були их богатства, место наших нешкашнїх ланцох, хтори нам исто вони охабели, место торбиских пенежох.

Нас єст мало? Але ту ше не пита число, нумера, але єдна друга ствар, єдна краша и виша — свидомосц, през хторей чловек не може екзистирац. Бо кед свою страци, вон прима цудзу. Вона цошка найвише, найкраше и наймилше, вона дава моци и сили проци шицким преприятством, хтори ше кладу на драгу народного цилю. Вона — национална свидомосц, — тота луч хтора нас росполює дзекеди до херойизма. А ю кед страциме, то зме и ми страцени. А другому служиц? Напущиц мено и крев своїх дїдох?! Чувайме народну свидомосц!

М. Р. Янков.

У нашим отечеству

Политическе положенiе.

Положенiе нешкайшей влади постава вше чежше, бо а нї радикалска а нї демократска партiя не пристава уз ню. Прето ше влада бої вийсц пред парламент. И радикали и демократи сцу, да ше празни министарски места пополня и да ше влада вияви у своїм характеру, чи то виборна влада або за роботу зос парламентом. По мнинiю Дра Корошца влада будзе проводзиц и виберанки, зос тих виберанкох ма вийсц цалком нови парламент, котри ше зийдзе на 20 октобра и прето виберанки маю ше росписац найпознейше до 20 юна.

Партийна аґитацiя.

В недзелю отримали политически збори радикали (Йовановичевци) у Сомборе и Прибичевич у южней Сербиї.

Садзенє хмелю у нашей держави.

У новши часи вше баржей земледїлци садза хмель а не патра а нї на коренє анї на жем, чи згодна за хмель. Велї ше прето боя, чи не настрадаю, бо до хмелю треба вельо уложиц. Наша министерiя явля, же за тераз нет опасносци, бо ше хмель вше баржей гледа. У Баварскей унїчтожела филоксера 60% хмелярства и тераз ше роби на тим, да ше заш поправи. Накеди Немци а особено Баварци на нови подзвигню свой хмель, теди сигурно же и нашому цена спадне т. й. куповац ше будзе найфиньши и найлепши.

Виронаука у ґимназийох.

Католически и православни владикове одлучно захтевали у Министериї Просвити, да ше виронаука преподава у шицким класох ґимназийох. Министерiя усвоела предложенiе владикох.

На крилатици од Паризу до Индиї.

Два наше найлепши пилоти. Т. Сондермаєр и Л. Байдак дали ше на драгу зос нашима крилатицами од Паризу до Индиї. Вони тоту драгу котра виношує 14.860 килом. прелецели

у 2 тижнї при велькей борби зос витром. Поврацели ше щешшлїво до Н. Саду. Дочекани з вельку славу.

Владика Діонизий у Риму.

На преслави памяти св. Кирила участвовал и наш преосв. Владика Діонизий. О тей самей преслави приношиме допис на другим месце.

Поклон церквом.

Дирекція царинох видала наредзене, же шицки предмети, котри ше посилаю зос других державох за церкви вишлєбодзени од царини лєм теди, кед су даровани церквом, а нє кед су купени.

Нови школски одбори.

Тих дньох Министер Просвити, потписал нове наредзене як маю буц составени школски одбори и яки їх длужносци. По тим наредзеню ма ше дораз приступиц організациї тих одборох.

Організація комунистох у Бечкереку.

Полиція у В Бечкереку открила вельку організацію комунистох, котри аґитирали процив краля и пропаґирали большевизам. Водьове їх 25 на числу придани до суду, да ше им судзи по закону о защити держави.

ДР. Я. КАЛАЙ:

При македонских греко-католїкох.

ЯК ВИПАТРА КРАЙ КОЛО СТРУМИЦИ?

Читателє Руских Новинох бизовно би любели чуц, як випатра край, дзе ше находза тоти нашо парохіи? Зос чого тот народ жіє, яка ту жем? Що ше ту родзи?

Я вам и на тоти вопроси дам отвит.

Струмички край то єдна красна долїна, котру зос штирох странох окружую високи гори. Ми ту тераз около половки мешаца априла. Горуцосц ту водне уж тераз велька. По ноцох дує моцни витор. Гори з южней и сиверней страни так ше краснє билєю од шнїгу, же аж мило патриц особено вечар при красней мешачини. Жем ту нїска подобно як у Керестуре, дзе ше шеє рижкаша. Ту потребно часто дижджу и кед того нет, теди жем меньше родзи. — А що ше ту родзи! — Як видзиме, ту ше шицко тото родзи, що ше родзи и у Бачкей, крем того ту ше родзи єден од найлєпших доганох особено у Новей-Малей потим памук, опіум и други ствари. Ту людзе вельо робя з бубами. Пре буби садза вельо ягоди. Тоти людзе нє знаю ище вихасновац шицку плодносц тей жеми. Вони нє ору жем, але ю лєм преврацаю зос древеним плугом. Нє видзели зме ту нїгдзе, да ше жем гної. Правда, же ту людзе понайвецей жію од овцох, козох и рогатого статку. На вельких лукох видно ту вельки стада овцох и козох, а на другей страни помишани стада волох, кравох, коньох и биволох. Ту кажди час стретаме ґаздох або и ґаздинї з дзецком на рукох. Як шедза на коньови або на маґарцу и иду до места Струмици або на свойо польо. Конь и и маґарец ношо воду, древа; ноши шицко з поля або на польо, цоґод лєм людзе ту маю То каждому ґаздови наймилши товариш и прето ше нє треба чудовац, кед чловек видзи фамилію з коньом або маґарцом у истей жеми. О, кед би нашо людзе видзели, яки ту худобни нє хижи, але так да повем, вертепи, дзе людзе биваю, хто то видзи, нє може досц надзековац Господу Богу за тото шицко, що ма у нашим краю. А прецо вони таки худобни, кед їм жем така добра, подума себе нє єден читатель? Дам вам и на тот вопрос отвит. Вони прето таки худобни, бо дотераз були под турску власцу, котри їх нє сцели, анї нє знали нїчого доброго научиц. Нє мали вони нїчого свойого. Кед ше Турчину попачело польо, або конь, або вол, або даяка ствар, котру мал христїянин, вон му однял, и ту нє було суда анї правди. Кед пришла война, тот народ шицко страцел, що ґод лєм мал И тераз треба з нова стварац. Нашо людзе научели ше добре обрабяц жем од Нємцох. През 100 и 100 роки нашо дїдове и прадїдове орали з древенима плугами, вожели ше на кочох, у котрих нє було анї фалатку желєза, плацели швабом, да їм очисца двор од гною. Гуторели, же шваби врачаю, кед швабова жем попри жеми руснака каждого року родзела а Руснакова нєродзела. Нашо дїдове охабяли жем на парлаґ, да ше випочинє и замоцнєє. Нашо дїдове нє сцели двараз трираз орац жем як то шваб робел, бо ше бали же ще жем зос оранєм ослабнєє. А о гноєню давно нашо людзе нє сцели анї чуц. Вельораз сом слухал од наших дїдох як учени и побожни парох керестурски благопокойни Копчай з казательници и на каждим месце поучовал людзох, як треба да обрабяю жем. Але його слова лєм поєдини послухали. Други оставали при старих своїх обичайох и гуторели: кед мой оцец мог так жиц и так робиц, можем и я

Добри паноцец Кончаї пришол на концу на таку гадку, и виглашел єдней недзелї з казательници:

„Од тераз нє будзем винчац анї єдного леґиня, котри нє будзе у швабох служиц голєм єден рок.“ Отцове мурчали, леґинє ше гнївали, дзивки дудрали, але паноцец свойо виповед и так мушело буц. Нє розумели того людзе, як треба зос жему робиц, як треба жем гноїц, як треба орац. И нєшка нашо людзе нє заоставаю у ґаздовству анї за швабом. Як читаме у Руских Новинох, нашо людзе уж маю и свойо ґаздовски друштва, читаю, уча ше далєй, да можу вихасновац шицки природни дари, яки їм Бог дал у їх жемох. Так и требу. Так у нас. Але ту ище далєко од того шицкого. И ту би бул потребни єден паноцец Копчаї, котри би присиловал своїх вирнїкох, да ше науча чим скорей добре робиц жем. Кед Бог да, придзе шор и на то.

(Далєй будзе)

Преподоб. Панотцом на парохійох руских.

1) кажди священик най наручи кнїшку, котру видал др Шимрако жерелох, у котрих ше описую початки нашей епархіи. Хто нє може да сам то наручи, най то наруча церковни каси пре библіотеку парохіялну.

2) А так исто най ше що вецей росшири кнїжочка

ФЕЛЬТОН

Церньови венец.*

(Предлуженє.)

Нови приятелє му гуторели, же треба душу обновиц; вони ше модлєли у нїм и за нього, же би Бог дал ласку, але их Бог вислуховал.

Зато днї Йоново преходзели у чежких душевних мукох. Так и нєшкайши дзень, кед го слугове винєсли на кров, же би ше науживал природи и надихал ше швижою воздуху,

Верна Сара непрестано обходзела хорого. Оправяли заглавки, прикладала на главу мокри ренди, напавала го зоз швижу воду; вше ше єднак старала, же би що цихше робела, же би го нє вознемирйовала хорого.

Вон єй дозвольовал, же би ходзела коло нього и у жалю на ню патрел — на верну свою жену: „Нєщешлїва жено, тельо маш бриґи и нужди зо мну! И лєпше би за це було, кед би я умар!“

„Нє гутор так, мой панє“ — модлєла ше му Сара милим гласом, а єй чарни очи ше польнєли зоз слизами. „Ша ти знаш, же би я нє прежила твою шмерц?“

„Чи ти мнє и тераз так любиш, мнє слабого и хорого?“ Место одвиту склонєла жена свою главу и побочкала його тресацу руку.

Йона з трудом станул и пошол на край крова, попатрел на моабски гори, а одтамаль почал дуц швижи витрик. Чешко себе здихнул: „Яка циха и мила ноц“ — шептали Його уста.

Нїжне шветло мешачка и гвиздох скривало у себе цошка тварне и тайне. Найвеличезнєйше випатрал храм, чийо ше столпи (слупи камени) од мрамора блїщали у мешацовим шветлу. Споминал ше, як там у слави шедзел и наказовал. Як ше там модлєл пред ладу старого завита, на котрей златни дзверка вше отворени стали. И подумал, же Бог Израїля, що там пребува, тераз з людзми бешедовал и послал и обецаного Спасителя. Душа ше у нїм стресла, а шерцо ше му сцагло од горуцого жаданя за Спасительом, ґу котрому нє могол дойсц, гоч як сцел. Уста його почали вигваряц:

„Боже отцох моїх, Спасителю Израїля, котри ши обецал, же поблагословиш каждого, котри повери Спасительови: о, я верим, поможи ми проци мойого безвирия. Змилуй ше ми и нє дай ми далєй погибац! Моя душа цемна як ноц, витрапена од роздумованя, од муки, од очекованя Твоєй потїхи. Пошлї ми голєм єдну искрочку милосердия до тей цми, змачай ме з дижджиком своєй благодати; нє скривай уж вецей свою твар од моєй души и дай єй ласку свойого спокою!“

Вимучени од своїх церпеньох спущел главу на зложени руки, Цепли слизи му цекли по твари и капкали на квитки як роса.

У тим ше зачули крочаї жени; вона ше му шептом питала: „Чуєш ме панє?“

„Чуєм це, моя предобра!“ — Сцем ци приповедац, же дзе сом нєшка була зоз жену Йосифову.

„Приповедай ми!“ — гвари єй тупо хори и шеднул на свою посцель. „Приповедай ми! Ша що же знам иньше робиц, як трациц час на людзки приповеданя, кед Бог зо мну нє сце бешедовац!“

„О нє гутор так! Ти нєзнаш, що с тобу Бог зробиц сце. Видзиш, я нєшка

* Зоз Українского.

о св. Кирилу и Методію. Коштує лєм 2 динари так, же ю може кажди дом наручиц. Тот рок ювилейни рок св. Кирила. Нужно и потребно, да кажди добре познава живот, роботу и шмерц наших апостолох и просвитительох. Священіки, а так исто и панове учителє, паночки учительки най нє мирую, док кажда хижа нє будзе мац тоту кніжочку. — Добре барз зробя панотцове, кед по вечурні в недзелю и швета з казательници буду читац тоту кніжочку и толковац. Нє досц то раз або двараз пречитац, бо чловек легко забува. Треба то вецейраз и читац и слухац да себе то запаметаме и да наших апостолох чим баржей почитуєме и на помоц приволуєме.

3) Хто може, най ше готує до Велеграду. Там пойдземе у мешацу августу. Там ше зидземе з нашима братами з Подкарпатох.

У Риму, на гробу св. Кирила 6. мая 1927.

† О Діонисій,
владика.

ШИРОМ ШВЕТА

Велька поплава у Америки

У Америки настала велька поплава. Рика Мисисипи заляла 25.000 ютра жеми и 6 вароши. Дотераз 130 тисячи фамилийох остали без крова 500 людзох настрадало животом а 60.000 салаши унічтени.

Финансова криза у Япану.

Финансова криза у Япану тирва и далей. До тераз замкнути 24 банки. Шицка тарговина застала. Министерія заказала виношовац метални пенєж зос жеми.

Глад и тифус на Горніци

У крайох нашей дідовщини, на подкарпатскей Верховини народ барз страда. Прешлого року слаби бул урожай а тераз пришла и вода, па прето настал глад, а приходза и вости, же ґу тому придружела ше ище и хорота тифус. Друштво ческого Червеного креста послало свою помоц. — На интервенцію народного посланика Волошина влада дала помоц од 500.000 Кр.

Економическа медзинародна конференція.

У Женеви ше зишли представителє шицких державох на конференцію, на котрей ше будзе бешедовац о нєшкайшеи современей ґаздовскей кризи. Нашей делеґації предсидатель Др. С. Шечеров.

Нападаю О. Волошина.

Як зме явели у остатнім числу роби ше о тим да наш народ на Подкарпатох достанє свою найвисшу школу (университет), котри би мал буц у Ужгороду. Найбаржей ше о тим трудзи посланик О. Волошин, познати народни писменик. Медзитим читаме у числу 19 кацапско большевицко-православних новинох „Русский Вѣстник", що виходзи у Ужгороду, же вони университет нєтребаю. Наисце приятелє и просвитителє руского народу!

Албанска войска.

По найновших вистох воєнска сила Албанії состої ше од 4500 воякох, 2000 жандармох и коло 4000 оружани особи, котри нє припадаю порядочним трупом.

Наслідник шпанского престолу.

Шпанії задава бриґу хто будзе наслідник нєшкайшого краля Алфонса. Сам краль Алфонс и диктатор Примо де Ривера одредзели, же наслідник на престолу ма буц треци син кральов Карло. Двоме старши синове су хибни, єден цемни а други заражени. — Карлови тераз 14 роки.

Нови вулкан.

На острову Реинион у Индийским Океану, неназдавано превалєл єден вулкан, котри уж давно бул мертви. Дно рики при ньому дзвигло ше за 30 метери. Варош Сен-Беноа розвалєни и засипани. Вельке число мертвих и ранетих.

Винчанє на крилатици.

Тих дньох окончело ше у Нємецкей над Берлином перше винчанє на крилатици. Винчал ше сам шеф воздухопловства. Салон у крилатици бул 3 метери длуги и крашнє ушорени. Места було за 10 особи.

Як Рим слави 1100 рочницу св. Кирила, апостола нашого!

Вселеньски Архієрей, Пій XI., видал окремишнє посланіє до Славянских владикох, у котрим велича и слави вельку роботу св. Кирила и Методія. Намистник Христов поволує у тим посланію шицких Славянох католікох, да у духу и з пожертвовносцу св. Кирила и Методія робя о тим. да „всѣ єдино будуть." Хто так роби, тот виполнює волю самого Христа Царя, котри пред свою шмерцу так горячо модлєл Отца небесного, да зачува у єдносци шицких вирующих, да медзи німа будзе така єдносц. Яка єдносц постої медзи Богом Отцом и Сином". — За ту єдносц у вири трудзели ше и умерали апостоли Христово; за ту єдносц нєутрудиво робели и превельо нєрпели святи Отци и шицки мисіонаре од перших викох христінства до нєшка За ту єдносц у вири робя и вельо ше трудза вселеньски Архієреї Римски на Петровим престолу. Тей єдносци пошвецена и тродневна побожносц у Риму, котра ше отримовала 6. 7. и 8. мая у Хорватским институту св. Єронима у Риму. Програм того торжества бул таки: 6. мая на 8 годзину рано мал службу Божу архієпископ Мармаджи.

О 10.30 тримал торжествену Службу Божу архієпископ Херубини, котри пред тим бул нашим нунцієм у Беоґраду. Послуговали богослови з Чешкого Института.

О 16.30 служел Всеночне бдѣніє Архієпископ Пападопулос на греческим язику, а послуговали богослови з греческого Института.

О 19. годзини тримал казань монсиґньор Салоти. По науки дал благословенє кардинал Лучиди. — Церкви рошвицени зос тисячами електричних лампочкох и з нука и з вонка. — Народа вше полно.

СУБОТА 7. МАЯ.

О 8.30 рано Службу Божу служел Монс. Нардоне, ректор Хорватского института св. Єронима. Под Службу Божу приступели до св. Причастія учеіки поединих институтох и явно ше модлєли по намиренію св. Отца: „Да всѣ єдино будуть".

О 10. годзини служел наш Иреосвящени владика Архієрейску Службу Божу, котри бул на то заволани до Риму. Послуговали при служби Божей богослови нашого институту у Риму.

О 18.30 була окончена торжествена Вечурня у латинским обряду.

О 19. годзини тримал казань Архієпископ Троки, а благословенє удзелєл кардинал Скапинели.

НЄДЗЕЛЯ 8. МАЯ.

О 8 годзини тримал Службу Божу кардинал Синчеро, секретар конґреґаціи за восточну церкву. Приступели до св. Причастія шицки церковни братства парохіи св. Рока.

О 10.30 тримал торжествену Службу Божу кардинал Мерри дел Вал, парох церкви св. Петра. Послуговали богослови з Хорватского и Польского Институту. Крем того асистовали при Служби Божей шицки богослови шицких Славянских институтох у Риму.

По поладню у 15.30 тримал казань на хорватским язику францискан о. Харапин и шпивали ше Литаніи по хорватски На концу благословенє було зос мощами св. Кирила.

О 19. годзини тримал другу казань Архієпископ Палика. По казаню одшпивано торжественим способом „Тебе Бога Хвалимо" и благословенє подзелєл 95 рочни кардинал Ванутели, протектор института св. Єронима.

У тим часу пришло до Риму вельке паломничество зос Словачкей. И вони присуствовали при тих богослуженьох.

Тѣ перша часц торжествох на чесц св. Кирила и Методія.

Друга часц ма ше отримовац од 22 мая далей кед до Риму придзе паломничество зос Югославіи под проводом метрополити загребского и Архієпископа Београдского.

вельо дознала, бо сом була у доме Мариї на Сиону и видзела мацер Господа Исуса Христа."

„Цо, ти видзела його мацер? А чи була зоз тобу приязна? Бешедовала дацо о своїм синови?"

„Нє знам, мой панє, чи сом годна шицко поприповедац, цо Вона гуторела. На мнє сам єй вид барз дійствовал. „Мати," як ю шицки волаю нє така жена, як друга. Вона.... я ци нє можем описац, яка є; то якешик наджемске существо. Я ше єй ушмелєла приповедац о теби и о твоїх церпеньох. Вона дума, же ти оздравиш. Вона ше будзе за тебе ґу свойому Синови модліц, же най ци поможе. Потим ше ми питала, же чом ши нє пошол ґу ньому, док єще бул медзи нами. Вон би ци лєм положел руки на чоло и помог би ци. Двараз ше ми питала, же чом ши нє пошол ґу Панови Исусови, алє я нє знала цо повесц. И справди, чом ти ґу Ньому нє пошол?"

Чежко себе здихнул Йона. Закрил твар з руками. „Гей, прецо? — у тим баш мойо преклятство, чом я теди нє пошол до Нього? За то ше ми шицки питаю: О нєщесне одкладанє на далей, горда пихо, о гришне осудзованє! Богови я сцел преписовац, як ма робиц! Я ограничени ше сцел ровнац з Богом Всемогущим! Я мал вше часу.... док нє було нєскоро! Господи, Господи, пребач ми, кед маш єще за мнє милосердия!"

„Нє так, мой мили! — Месия найлєпши, Вон ше над тобу змилує! И Його мац ше за це модлї!"

(Далей будзе).

ЧИТАЙЦЕ „РУСКИ НОВИНИ"

Тото торжество започне ше зос нашу Архієрейску Службу Божу у церкви св. Климента, Папи римского, на гробу св. Кирила, а ма ше окончиц зос торжествену академію у Ватикану, котру буду отримовац богослови шицких Славянских язикох, яки ше находза у Риме. При тей академіи будзе прибивац и сам святи Отец.

Кед Бог дозволі, о тим напишем до Руских Новинох познейше.

Ето, так у Риму праздную ювилей нашого апостола св. Кирила. Док Рим так слави св. Кирила и Методія, Греки их до нешка не признали за святих и у їх церковних книжкох не находзи ше памят св. Кирила и Методія. А прецо то вони так робя? Прето бо Греки вше не навидзели Славянох. Вони не сцели позволіц богослужене на Славянским язику. То дозволели Папи Римски — Адріян II. и Йоан VIII. Саме провидініе Боже так одредзело, да святи Кирил почива так да повеме на шерцу Папи Климента, а Методій медзи Славянами. Вони и у животу своїм и по шмерци своей указую шицким Славяном, дзе їм спасене, дзе їм щесне треба гледац. „Дзе святи Петро там церква Христова," учел у пятим столітию святи Аврос́ій. „Не може мац Бога за отца, хто нема церкву за Мацер", научовал у штвартим столітію владика и мученік у Африки, св. Кипріян. Що вредзело у перших столітийох, то вредзи и нешка. то будзе вредзиц и до конца швета.

Зос наших валалох

Дюрдьов.

На Дзуря ше при красней хвилї у велькей и фино ушореней процесії торжественим способом пошвецели поля Добри Бог такой по процесії пущел добри диждж на наше усиви, хтори, Богу слава, добре указую а и хмелї добру надію обецую.

† МИХАЛ БАЛІНТ ст. 26. априла умар у нашим валале чесни дїдо Михал Балїнт у свойим красним вику, у 82. року. Пред 24 роками преселел ше покойни Балїнт зос своїма синами зос матици Керестура до нашого валалу и зос свою роботу, пораду и добрим примиром вельо заслуги стекол при насельованю руского Дюрдьова и ушорйованю нашого общества. Покойни дїдо бул и по шерцу и випатрунку прави руски кореняк. Од дзецинства свойого по старим руским обичаю бул през вельо роки пастир и на свойо пастирство єще у старих рокох не забувал але ше вше зос нїм хвалел. Зато му паноцец на одпитованю тримал и казань о чесносци пастирского стану, хтори бул стан св. патриярхох, пророкох и самого цара Давида па и о чесци, хтору сам Исус Христос указал пастирскому стану. Гоч вельо роки пожил ипак вше були здрави як кремень, вше добрей дзеки и бешеди, док го хорота старосци не прицисла гу посцелї, хтору хороту церпезлїво зношовал.

Дїдо Балїнт бул у цалим валале обще чествовани та го пре то паноцец и одпитал од цалого общества на чії ше примир кажди Руснак може и треба оглянуц.

Сердечно модлїме безсмертного Царя, да удзелї покойному доброму дїдьови блажени покой и вичную памят.

Вшелїячина

ГОСЦИНА ЦИГАНОХ.

Циганє котри бивали у околини Бургас у Булгарскей викопали краву, котра здохла на заражлїву хороти. Вони себе справели госцину, у котрей участвовало вецей як 130 особи. Власци ше презнали за дїло циганох и послали полицию, котра их опколешела. 123 цигана указали знаки хороти, 20 од нїх дораз умарли а 70 полиция на месце заштрелела.

КЕЛЬО НА ШВЕЦЕ БЕШЕДОХ.

По найновших статистикох на швеце єст 2796 бешеди, зос котрима людзе бешедую. Од тих найрозширеньши 860. Од того припада на Европу 48, Азію 153, Африку 118, Америку 424 и Австралію 117. — Таке вельке число бешедох вельо завадза же ше людзе не можу легко споразумиц. У року 1878 видумал Др. Заменхоф єдну медзинародну бешеду и дал єй мено Есперанто Кажди чловек легко ю научи, а тераз уж розширена по цалим швеце.

ЧУДНИ ЗВИЧАЇ.

На острову Суматра (Индийски океан) жиє невельки народ Батаски, у котрих звичай, же ше 16 рочни хлапци муша женїц, бо неоженетих рахую як злодійох, а кед умре даєден неоженєти та го не поховаю на теметове, але го вируца до леса да го там дзиви жвири жедза.

Шветочни отпочивок

Недз. Раслабл.

ЕВАНГ. ГЛ. 5. ЗАЧ. 14.

Во время оно взыде Іисусъ во Іерусалимъ. Єстъ же во Іерусалимѣхъ на овчей купѣли, яже глаголется еврейски Виѳесда, пять притворъ имущи. Въ тѣх слежаше множество болящихъ слѣпыхъ, хромыхъ, сухихъ, чающихъ движенія воды: Ангелъ бо Господень на всяко лѣто схождаше въ купѣль, и возмущаше воду, и иже первѣе вхождаше по возмущеніи воды, здравъ бываше, яцѣм же недугомъ одержимъ бываше. Бѣ же тамо нѣкій человѣкъ, тридесять и осмь лѣтъ имый въ недузѣ своемъ. Сего видѣвъ Іисусъ лежаща, и разумѣвъ яко много лѣта уже имяше въ недузѣ. Глагола єму: хощеши ли цѣлъ быти? Отвѣща єму недужный: Єй Господи, человѣка не имамъ да єгда возмутися вода, ввержетъ мя въ купѣль, єгда же прихожу азъ, инъ прежде мене сходитъ. Глагола єму Іисусъ: востани, возми одръ твой и ходи. И абіє здравъ бысть человѣкъ и вземь одръ свой, и хождаше: бѣ же суббота въ той день. Глаголаху же жидове исцѣлѣвшему: суббота єсть, и недостоитъ ти взяти одра твоєго. Онъ же отвѣща имъ: иже мя сотвори цѣла, той мнѣ рече: возми одрѣ твой и ходи. Вопросиша же єго: Кто єсть человѣкъ, рекій ти возми одръ твой и ходи? Исцѣлѣвый же не вѣдяше кто єсть Іисусъ бо уклонися, народу сущу на мѣстѣ томъ. По томъ же обрѣте єго Іисусъ въ церкви, и рече єму: се здравъ бысть, къ тому не согрѣшай, да не горѣє ти что будетъ. Иде же человѣкъ, и повѣда Іудеомъ, яко Іисусъ єсть, иже мя сотвори цѣла.

— . —

„Се здрав єси, ктому не согришай, да не горие ти что буде." Чи єст за чловека на тим швеце дацо горше и страшнейше, як заражени лежац на посцелї 38 роки? Па, ето, преблагословени Исус нам гутори же єст ище цошкаль за човека на тим швеце вельо горше, як тота страшна хорота, а то є грих. Що грих? Грих, то непослушносц спрам Створителя, то буна на свойого Пана то презир Бога, то безбожтво, то на концу мержня на Бога. А чи єст дацо страшнейше, од тоґо? Нет! Бог нїч не мержи, лем грих. Прето грих найвекше зло на тим швеце. Знаме зос писма святого, же Бог пре грих зруцел ангелох з неба до пекла и вони постали нечисти духи. Пре грих були вигняти з раю наше прародителє Адам и Ева Пре грих зишли на людзох шицки тоти кари, биди и нуждї, що их род человически пати од свойого початку. Прето гутори св, писмо, же грих роби людзох нещешлївима (Причт. 14. 34)

Па ипак видзиме и нешка у св. Евангелиї же ше нашло єдно божествене шерцо, котре ше завжало за тих бидних гришникох, не презрело их и не одруцело од себе, але их ґу себе прицисло да их исцилї, и да им поможе. То було Христово шерцо, котре ше на нас змиловало и постало прибижище гришником.

Док нам ше Исус Христос не обявел и не указал свойо милосердие бидному роду гришному, чловеческому, до тедї ше не знал бидни гришник за що лапац у своей нужди и биди не знал, дзе треба гледац лїки своїм духовним хоротом, не знал за драґу по котрей требало ступац, да ше очува од гриха. Аж син Божи, друга особа Св. Троїци, наш премили Исус Христос, змиловал ше бидним гришником и приведол их на пут спасения. То доказує його приход на тот швет, то його живот, то наука, то його шмерц и воскресение. О тим другираз.

М. Мудри.

Зос Р. Н. П. Д.

На перши дзень Велькей ноци назберало ше у дюрдьовскей церкви 550 дин

За членох утемелїтелїох II. кл. явели ше зос Дюрдьова Михаил Балїнт и Дионизий Надьпопов и уплацели по 100 дин.

На знанє.

Хтори парохиялни уряди прияли Житиє Кирила и Методия — най убрану суму пошлю Р. Н. П. Д. до Керестура. Цена по 2 дин.

Тарговина

Жито	317.—	Д
Кукурица	163.—	„
Хмель	10—11.000	„
Мука нулерова	426.—	„
„ хлєбова	420.—	„
Млєко литра	3—4.—	„
Качки	35—60.—	„
Гуски клюкани кг.	65—90.—	„
Говедзина	16 - 20.—	„
Швиньске месо	20—22.—	„
Целєчина	28—30.—	„
Сланїна сушена	22—25.—	„

За редакцию одвитує: Юрий Павич, Војводе Бојовића 2. Властитель: Рус. Нар. Просв. Дружтво Рус. Крстур (М. Мудри).
Штампарија Изд. Друштва „Даничић" Д. Д. (Андра Плавшић) Дунавска улица број 36.